

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

Visionary Leadership of School Administrators Affecting Working
Performance Effectiveness of Teachers in Schools Under Sakon Nakhon
Primary Educational Service Area Office 3

จุฑาทิพย์ บุตรแสนคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Chuthathip Butsaenkhom

Sakon Nakhon Rajabhat University

Corresponding Author, Email: chuthathip.bu66@snru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 4) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และ 5) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 324 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

* ได้รับบทความ: 20 มีนาคม 2568; แก้ไขบทความ: 21 มิถุนายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2568

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต 3 มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X_3) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (X_1) และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี (X_4) โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 79.70 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .580 + .440(X_3) + .229(X_1) + .194(X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .477(Z_3) + .271(Z_1) + .194(Z_4)$$

5. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต 3 มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์; ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู; การสร้างวิสัยทัศน์

Abstract

The purposes of this research were: 1) to examine the level of visionary leadership of school administrators under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. 2) to examine the level of performance effectiveness of teachers in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. 3) to determine the relationship between visionary leadership of administrators and performance effectiveness of

teachers in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. 4) to identify a predictive power of visionary leadership of administrators affecting working performance effectiveness of teachers in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. and 5) to establish the guidelines for improving of visionary leadership of school administrators under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. The samples comprised 324 participants of administrators and teachers under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3, who were selected using multi-stage random sampling. The research tool was a set of 5-rating scale questionnaire. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings are as follows:

1. The visionary leadership of administrators in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3, in overall, was at the high level.
2. The performance effectiveness of teachers in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3, in overall, was at the high level.
3. The administrator visionary leadership and the performance effectiveness of teachers in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 correlated positively at the high level which was significant at the .01 level
4. The administrator visionary leadership could predict the performance effectiveness of teachers in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 in three aspects, namely vision implementation (X_3), vision building (X_1), and being a role model (X_4). The predictive power showed 79.70 percent. These predictive equations were shown below.

Raw score equation

$$Y' = .580 + .440(X_3) + .229(X_1) + .194(X_4)$$

Standard score equation

$$Z'_y = .477(Z_3) + .271(Z_1) + .194(Z_4)$$

5. The guidelines for administrator of the visionary leadership development that affected the effectiveness of working performance of teachers in schools under Sakon

Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 comprised three aspects, namely vision implementation, vision building, and being a role model.

Keywords: Visionary Leadership; Teachers' Performance Effectiveness; Formulating a Vision

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2562 : 13)

ปัจจุบันการศึกษาถือเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพและเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ พร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก (พัญทิพา จันทา, 2563 : 1)

เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการศึกษามีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีวิสัยทัศน์ ซึ่งวิสัยทัศน์ถือเป็นภาพความสำเร็จที่ต้องการในอนาคตของสถานศึกษา การเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสร้างภาพของสถานศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคต โดยภาพนั้นต้องสอดคล้องกับเป้าหมายและอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ (ภาณุวัฒน์ เหมนวล, 2563) ประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่ดีเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้สถานศึกษา สามารถก้าวหน้าไปสู่ความเป็นผู้นำในการแข่งขันกับนานาชาติได้ และในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยครู ทั้งนี้เพราะครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา (กนกวรรณ ปาระคะ, 2566 : 4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายที่ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และได้กล่าวถึงโรงเรียนคุณภาพ โรงเรียนที่มีความเหมาะสมมีความพร้อมทุกด้าน ผู้บริหาร มีภาวะผู้นำมีความสามารถในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูมีการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ โดยการนำวิสัยทัศน์มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2566 : 51)

จากความเป็นมาแล้วความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งเป็นองค์กรที่มุ่งเน้น การพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นระดับ ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การปฏิบัติงานของครูอันเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
5. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 181 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 181 คน และครูจำนวน 1,813 คน รวมทั้งหมด 1,994 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan ได้จำนวน 322 คน

ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ จำนวน 324 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน และครู จำนวน 232 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's Scale

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียนด้านความพึงพอใจในงาน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการพัฒนาวิชาชีพ ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผล การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ในระดับสูง ($r_{xy} = .891$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (X_1) กับด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (Y_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .900 และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X_2) กับ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ (Y_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .648

4. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 4 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X_3) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (X_1) และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี (X_4) โดยทั้ง 3 ตัว สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน เท่ากับ .798 หรือร้อยละ 79.80 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) .199

5. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 3 ด้าน ที่ต้องได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีมี 18 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 3) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ 4) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินการของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน มีการเชื่อมโยงและแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่นโยบาย เป้าหมาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีวิธีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ เช่น การพูด การเขียน การส่งข้อความผ่านเว็บไซต์ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีทักษะในการโน้มน้าวใจให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ รวมทั้งประพจน์ตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตนตามวิสัยทัศน์และค่านิยมของสถานศึกษา ดังนั้นจึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวยรินทร์ เพียรพิทักษ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน

3) ด้านความพึงพอใจในงาน 4) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 5) ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครุมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริม สนับสนุนในสิ่งที่ผู้เรียนถนัด และสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาชีพ โดยมีการเข้ารับการอบรม สัมมนา หรือศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านวิชาชีพ ให้มีทักษะในการสอนและการทำงานที่ดี และเป็นผู้นับถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสถานศึกษา เต็มใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงทำให้ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนา คนไฉ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .831 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ มุ่งเน้นการกระจายและเพิ่มอำนาจแก่ครู มีการคัดเลือกครูให้ทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และนำวิสัยทัศน์มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ รวมทั้งสร้างความรู้สึกร่วมกันในการบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนา คนไฉ (2565 : 109) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .927

4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารทั้ง 3 ด้าน สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X_3) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (X_1) และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี (X_4) มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 79.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .199 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารทั้ง 3 ด้าน ล้วนมีความสำคัญต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน เพราะปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารต้องมียุทธศาสตร์ที่มีมุมมองแบบเปิดกว้างในการกำหนดทิศทางการดำเนินการของสถานศึกษาอย่าง

ชัดเจน โดยต้องระบุเป้าหมายและแผนกลยุทธ์อย่างละเอียดรวมทั้งกิจกรรมทุกอย่าง กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน การวางแผนหลักสูตรและอื่น ๆ ต้องสอดคล้องและมุ่งสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์สถานศึกษาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และคอยกระตุ้นให้ครูได้ใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู จึงทำให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา คนไฉ (2565 : 127) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ร่วมกันพยากรณ์มีทั้งหมด 3 ด้าน โดยด้านที่ดีที่สุดที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการเป็นด้านแรก คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ถัดมาคือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ตามลำดับ โดยมี ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .936 ประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 87.70 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการ พยากรณ์เท่ากับ .193 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีจำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี โดยมีแนวทางพัฒนาทั้งสิ้น 18 แนวทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร เป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สามารถกำหนดทิศทางการดำเนินการของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน สามารถนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้จริง และสามารถกระตุ้นให้ครูปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ย่อมส่งผลให้ครูทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ หันแกลง (2563 : 167) ได้ศึกษาแนวทาง การเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่ามี 43 แนวทาง 5 ด้าน คือ ด้านการเสริมสร้างพลัง อำนาจ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ผู้วิจัย

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง ดังนั้น ในการเตรียมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสามารถพยากรณ์ประสิทธิผล การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในด้านต่าง ๆ ที่มีอำนาจพยากรณ์สูงสุด 3 ลำดับแรก ดังนี้

1.2.1 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องนำวิสัยทัศน์ไปกำหนดเป็นนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

1.2.2 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทางการดำเนินการของสถานศึกษา ได้อย่างชัดเจน เข้าใจบริบทของสถานศึกษา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางของสถานศึกษา

1.2.3 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน ยึดหลักความ ถูกต้องเป็นธรรม ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และจรรยาบรรณ วิชาชีพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้แก่ 1) ด้านการสร้าง วิสัยทัศน์ 2) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) ด้านการเป็นแบบอย่าง ที่ดี ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน และนำมาซึ่งคุณภาพการจัดการ ศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากกรอบแนวคิด และตัวแปร ที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เนื่องจากยังมีตัวแปรจำนวนมากที่ได้จากการศึกษาแล้วยังไม่ได้นำมาศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ปาระคะ. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พัชัญพิชา จันทา. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภาณุวัฒน์ เหมนวล. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- รวยรินทร์ เพียรพิทักษ์. (2559). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- รัตนา คนไฉ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2567, จาก <https://sakonnakhon3.go.th/new/?p=27723>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: สุตราพิศาล.
- อรพรรณ หันแสง. (2563). การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.